

Els Pirineus, un laboratori idoni per a l'educació ambiental i la cooperació transfronterera

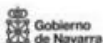
Resum de la trobada anual de la Xarxa d'Educació Pirineus Vius

Bellver de Cerdanya · 25, 26 i 27 de setembre de 2012

DOSSIER DE PREMSA

2012 CONTIGO
AVANZAMOS

Obra Social 'la Caixa'

Què és la Xarxa d'Educació Pirineus Vius?

- Una xarxa d'entitats que promouen accions d'educació i sensibilització ambiental, així com materials pedagògics, per fomentar la conservació de la biodiversitat pirinenca
- La xarxa està integrada per més de 80 organitzacions, públiques i privades, dels dos vessants dels Pirineus, esdevenint així una iniciativa transfronterera de gran abast
- La xarxa està coordinada des de França per la LPO (*Ligue pour la Protection des Oiseaux*) i compta amb el suport econòmic de fons europeus

La xarxa es va crear el 1997 al vessant francès i a partir del 2002 va adquirir una dimensió transfronterera. Fins al moment, aquesta xarxa es regeix per una [Carta](#) que en fixa els valors, els instruments i els principis d'actuació. L'objectiu general és **fer emergir i promoure a tota la serralada dels Pirineus una cultura de l'educació per al medi ambient pirinenc i un desenvolupament sostenible**. Els públics prioritaris són els alumnes en edat escolar, però també tota la població i els agents locals del massís pirinenc.

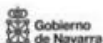
La xarxa està formada per més de 80 organitzacions, tant governamentals com de la societat civil (ONG), dels dos vessants dels Pirineus (França, Andorra i Espanya). Entre els agents públics hi ha parcs i reserves naturals (de França), governs comarcals i regionals i el govern estatal francès. Entre els agents privats hi ha ONG de conservació de la natura i centres d'educació ambiental. Tres organitzacions catalanes en formen part (vegeu més endavant).

La Xarxa d'Educació Pirineus Vius està **liderada i coordinada des de França per la LPO** (*Ligue pour la Protection des Oiseaux*), una entitat que enguany compleix 100 anys i que compta amb més de 45.000 socis. Aquesta organització, juntament amb d'altres socis dels dos vessants dels Pirineus, gestiona el programa [Pirineus Vius](#), amb diverses línies d'actuació destinades a la conservació de la biodiversitat, el seguiment d'espècies, el desenvolupament territorial i l'educació ambiental. En el marc d'aquest programa tan ampli, es va crear la Xarxa d'Educació Pirineus Vius.

El programa Pirineus Vius compta amb el **suport econòmic de la Comissió Europea** a través del [programa POCTEFA 2007-2013](#) que gestiona la [Comunitat de Treball dels Pirineus](#). POCTEFA és l'acrònim del Programa de Cooperació Territorial Espanya-França-Andorra 2007-2013, la quarta generació de suport financer comunitari destinat a reforçar la integració econòmica i social de la zona fronterera Espanya-França-Andorra. La despesa pública total prevista és de 257 MEUR per a tot el període; d'aquests, el fons europeu FEDER cofinança 168 MEUR. Els projectes van destinats a reforçar la integració transfronterera, valoritzar els territoris, el patrimoni natural i cultural en una lògica sostenible i millorar la qualitat de vida de la població. Pirineus Vius és una de les accions del programa POCTEFA i se'n beneficiarà de part dels seus recursos.

2012 CONTIGO AVANZAMOS

Obra Social 'la Caixa'

Trobada anual 2012 de la Xarxa d'Educació Pirineus Vius: programa i reptes

Del 25 al 27 de setembre ha tingut lloc, per primera vegada a Catalunya, la trobada anual de la Xarxa d'Educació Pirineus Vius. Ha estat, concretament, al nucli de Talló, dins el municipi de Bellver de Cerdanya, gràcies a la cessió d'un equipament per part de l'Ajuntament. El fòrum ha estat un èxit de participació, amb més de 60 professionals de l'educació ambiental.

La [Fundació World Nature](http://www.world-nature.org) és la coordinadora de les entitats catalanes membres de la Xarxa (vegeu més endavant quines són) i ha organitzat aquesta trobada anual amb el suport de l'Obra Social "La Caixa". El [programa](#) inclou activitats diverses, però repartides en dos grans àmbits: 1) tallers sobre el present i futur de la Xarxa (procés de constitució, balanç dels contactes internacionals entre entitats, avaluació de les accions efectuades, etc.); 2) presentacions i avaluacions d'activitats i materials pedagògics relacionats amb la fauna dels Pirineus, amb els públics discapacitats, amb el domini de tècniques audiovisuals, etc. (vegeu-ne alguns exemples més endavant).

Els **reptes** de la trobada, sobretot des de la perspectiva interna i externa de la Xarxa, han estat:

- Definir les bases per a la constitució legal de la Xarxa d'Educació Pirineus Vius: figura jurídica, governança, reglament intern, etc.
- Debatre la futura seu de l'organització, que aprofitarà un antic Museu situat a Bagnères-de-Bigorre, a la regió de Midi-Pyrénées, dins del departament Hautes-Pyrénées.
- Augmentar el reconeixement Institucional de la Xarxa, especialment per part del Govern de la Generalitat de Catalunya.
- Definir un full de ruta per als pròxims anys, tenint en compte que l'any 2014 comença un nou període de programació del POCTEFA.

Imatges de diferents moments de la Trobada anual de la Xarxa d'Educació Pirineus Vius

En un sentit més ampli, i tal com apunta Antoni Carulla, president de la Fundació World Nature, la trobada ha servit per "construir un programa d'educació ambiental de gran abast compartit pels dos vessants dels Pirineus que aporta un gran dinamisme per fomentar la conservació d'aquest formidable massís".

Per què és important que la trobada anual s'hagi fet a Catalunya?

- Perquè així hi han assistit, per primera cop, representants de la Generalitat de Catalunya, concretament del Departament de Territori i Sostenibilitat (DTES) i del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural (DAAM), mostrant així el seu interès en la tasca de la Xarxa d'Educació Pirineus Vius
- Perquè les entitats catalanes han mostrat el seu dinamisme i s'han postulat com a sòcies del Programa Pirineus Vius a partir del 2014, quan s'inicia un nou període de programació del POCTEFA, la qual cosa permetria que es beneficiessin de fons europeus

Les organitzacions catalanes que formen part de la Xarxa d'Educació Pirineus Vius no es poden beneficiar dels recursos procedents del programa POCTEFA perquè el Govern català no està adherit a la xarxa. Per això, l'objectiu de les entitats catalanes és que tant elles com els dos departaments de la Generalitat esmentats puguin esdevenir socis del programa de finançament europeu POCTEFA a partir del nou període, que s'inicia l'any 2014. Segons Antoni Carulla, president de la Fundació World Nature, "això ens dotaria dels mitjans necessaris per fer realitat un gran programa d'educació ambiental als Pirineus".

Durant la trobada anual de la Xarxa d'Educació Pirineus Vius de la setmana passada, representants de la Generalitat de Catalunya hi han assistit per primer cop. Concretament, la directora general de Polítiques Ambientals, Marta Subirà, i Jordi Garcia-Petit, director del Parc Natural del Cadí-Moixeró i representant de la Direcció General de Medi Natural i Biodiversitat.

Marta Subirà i, a la seva esquerra, Jordi Garcia-Petit, intervenint durant la jornada.

Seguint el model i la implicació de les institucions franceses, des de les entitats catalanes es va demanar formalment a la Generalitat de Catalunya que participés activament en la Xarxa d'Educació Pirineus Vius. Marta Subirà va explicitar **la voluntat de la Direcció General de Polítiques Ambientals de participar-hi**, però a l'espera de la configuració del nou Govern català que sorgeixi de les eleccions del proper 25 de novembre.

En qualsevol cas, els dos departaments (Territori i Sostenibilitat; i Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural) estan mostrant un interès creixent en la tasca d'aquesta xarxa d'entitats i, de fet, han atorgat ajuts a les entitats catalanes membres de la Xarxa perquè puguin desenvolupar activitats d'educació ambiental durant el quart trimestre del 2012 i al llarg de tot el 2013.

Entitats catalanes que formen part de la Xarxa d'Educació Pirineus Vius

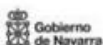
Des del 2010, **tres organitzacions catalanes formen part activament de la Xarxa d'Educació Pirineus Vius** i participen, d'aquesta manera, en les diverses activitats que s'impulsen: trobades anuals, reunions bilaterals entre entitats per intercanviar materials, etc. Fruit d'aquesta implicació catalana, la Xarxa d'Educació Pirineus Vius va decidir celebrar la seva trobada anual 2012 als Pirineus catalans, concretament a Bellver de Cerdanya.

Les tres organitzacions catalanes que en formen part són:

	<p><u>Centre d'Educació Ambiental Alt Ter</u></p> <p>Una associació sense ànim de lucre dedicada a l'educació a través de la descoberta de l'entorn natural i del patrimoni històric i social, així com la seva recuperació, conservació i difusió. Té diverses línies d'actuació: activitats d'educació ambiental, visites guiades al Ripollès, elaboració de materials de comunicació ambiental i gestió d'equipaments com l'Ecomuseu el Molí Petit (a Sant Joan de les Abadesses) o el Castell de Mataplana.</p>
	<p><u>Estació Biològica del Pallars Jussà</u></p> <p>Una associació sense ànim de lucre formada per persones, entitats, administracions locals i empreses que promou i duu a terme projectes de desenvolupament rural basats en la valorització de la biodiversitat, la geodiversitat, el territori i el patrimoni. L'àmbit de treball de l'entitat és en primer terme la comarca del Pallars Jussà i el seu entorn immediat, i per extensió, el Pirineu. Els seus àmbits de treball són la custòdia del territori, el seguiment de la biodiversitat, la divulgació i l'ecoturisme.</p>
	<p><u>Fundació World Nature</u></p> <p>És una ONG internacional, sense ànim de lucre, dedicada a la conservació de la natura i la cooperació al desenvolupament en àrees de muntanya. Les seves actuacions sempre tenen la doble finalitat de conservar espais naturals i llurs espècies, tot cooperant amb les persones que viuen amb aquests. Les tres línies estratègiques d'actuació són: 1) Conservació de la biodiversitat; 2) Cooperació al desenvolupament; 3) Sensibilització, divulgació i educació ambiental. La Fundació World Nature ha assumit la coordinació de les entitats catalanes que formen part de la Xarxa d'Educació Pirineus Vius.</p>

2012 CONTIGO AVANZAMOS

Obra Social 'la Caixa'

A més a més, durant la Trobada anual de la Xarxa han participat altres entitats i institucions catalanes, que mostren així el seu interès per aquesta iniciativa:

- [Tosca · Serveis ambientals d'educació i turisme](#)
- [Ruscinia · Educació Ambiental](#)
- [La Copa · Cooperativa de Projectes Ambientals](#)
- [Societat Catalana d'Educació Ambiental \(SCEA\)](#)
- [Associació Aula de Natura Cortariu-Cadí](#)
- [MónNatura Pirineus · Fundació CatalunyaCaixa](#)
- [Parc Natural de l'Alt Pirineu](#)
- [Parc Natural del Cadí-Moixeró](#)

Eines, materials i iniciatives presentades durant la trobada: una selecció

Durant la trobada es van presentar noves eines pedagògiques, com ara una per sensibilitzar sobre el ratolí trompeta (almesquera), un talp aquàtic molt discret i exclusiu de les zones de muntanya. Es van donar a conèixer tècniques específiques, com ara l'ús de vídeos amb finalitats educatives o criteris per desenvolupar accions educatives amb persones discapacitades. I es van exposar iniciatives de turisme ornitològic, com Vulturis. En un sentit més ampli, i tal com apunta Antoni Carulla, la trobada va servir per "construir un programa d'educació ambiental de gran abast compartit pels dos vessants dels Pirineus que aporta un gran dinamisme per fomentar la conservació d'aquest formidable massís".

Tot seguit es descriuen breument tres exemples de materials o iniciatives que es van donar a conèixer durant la trobada.

Materials sobre el ratolí trompeta (almesquera)

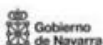

Font imatge: <http://www.vertebradosibericos.org>.

El ratolí trompeta (*Galemys pyrenaicus*), més conegut a Catalunya com a almesquera, és un discret mamífer aquàtic que viu als rius d'alta muntanya. Es tracta d'una raresa biològica única dels Pirineus i el nord de la península Ibèrica, per la qual cosa té un gran valor ecològic. Per donar a conèixer aquesta espècie, molt difícil de veure en el seu medi, durant la trobada es va presentar una eina pedagògica formada per diversos materials: un joc de pistes amb el que els nens investiguen si en un lloc determinat hi viu o no el ratolí trompeta, una activitat per saber identificar els diferents elements que integren els torrents de muntanya (l'hàbitat de l'espècie), i unes maquetes de goma a mida real sobre aquest petit talp, per tal que els nens es facin una idea de com és.

2012 CONTIGO AVANZAMOS

Obra Social 'la Caixa'

Vultouris · Xarxa Transfronterera de turisme ornitològic

La [Xarxa de Turisme Ornitològic VULTOURIS](#) està formada per sis centres d'interpretació de la natura de la comarca de la Foia d'Osca, Navarra i la vall d'Ossau (França). Aquesta xarxa transpirinenca té com a principal interès el treball amb tres aus emblemàtiques d'aquests territoris: el voltor comú, el trençalòs i l'aufrany. En aquests centres es pot gaudir d'exposicions sobre aquestes aus, i veure en directe els voltors i els seus nius a través de càmeres instal·lades en cingleres properes.

Durant la trobada anual de la Xarxa Pirineus Vius, representants de Vultouris van convidar a les entitats catalanes a participar en el projecte, un cop comenci el nou període de programació del POCTEFA.

Observatori Pirinenc de Canvi Climàtic (OPCC)

L'[Observatori Pirinenc del Canvi Climàtic \(OPCC\)](#), creat el gener de 2010, té com a finalitat realitzar un seguiment i comprendre millor el fenomen del canvi climàtic als Pirineus, així com realitzar estudis i iniciar una reflexió per identificar les accions necessàries per limitar els impactes i adaptar-se als seus efectes. Es tracta d'una iniciativa de la Comunitat de Treball dels Pirineus (CTP) amb el suport d'altres [socis](#) que vol donar resposta als desafiaments que el canvi climàtic comporta en zones d'alta muntanya.

A Bellver de Cerdanya es va presentar l'activitat d'aquest Observatori i es va oferir a la Xarxa d'Educació Pirineus Vius la possibilitat d'explorar vies de col·laboració entre les dues iniciatives. Una via seria que les actuacions de sensibilització i educació ambiental promogudes per l'Observatori es vehicuessin i s'executessin a través de les entitats membres de la Xarxa Pirineus Vius.

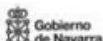
Persona de contacte

Xavi Basora

a/e: comunicacio@world-nature.org · Mòbil: 696.312.659.

2012 CONTIGO AVANZAMOS

Obra Social 'la Caixa'